

2011:

**A jólét és a kultúra áramlásának
élénkítése az Aura-folyó két partján**

2011 – A jólét és a kultúra áramlásának élénkítése az Aura-folyó két partján

Finnország legrégebbi városa, Turku ad otthont az észti fővárossal, Tallinnal közösen Európa Kulturális Fővárosának 2011-ben. A Finnország délnyugati partvidékén található, 170.000 lakosú város gazdag kulturális és történelmi hagyományokkal büszkélkedhet. A 2011-es program leghangsúlyosabb elemei a jólét előmozdítása, a kreatív gazdaság és a kultúra exportjának növelése valamint a „nemzetköziség” erősítése. A finnek eddig mindhárom területen jelentős eredményeket értek el, Turku pedig készen áll arra, hogy tapasztalatait Európának is megmutassa. A programsorozat szlogenje: "A kultúra jólesik".

Turku és ambíciói

Turkut a 13. században alapították, mint a régió első városát. Évszázadokon keresztül töltötte be Finnország fővárosának szerepét. 1640-ben itt alapították az ország első egyetemét is, a Turku Királyi Egyetemet. 1809-ben az orosz cár döntése alapján Helsinki lett a főváros, amiben az is közrejátszott, hogy az uralkodó tartott az erős Elhelyezkedése miatt, Helsinki után Turku bonyolítja a legnagyobb hajóforgalmat. Ebben a városban a legmagasabb a svéd lakosok aránya, nem véletlen, hogy ez a kulturális főváros logójában is feltűnik: Abo Turku svéd neve. Turku január közepén kezdte a kulturális évadot az Aura-folyón megrendezett ünnepséggel. A szervezők egyik fő célja volt, hogy az embereket minél inkább bevonják az előkészületekbe és a programok szervezésébe. 2008-ban pályázatot írt ki a város, amelyre 1006 programjavaslat érkezett. A kezdeményezés sikeresnek bizonyult, mivel a 2011-es programok háromnegyed részét a pályázat anyagából állították össze. A kultúra fogalmát és értelmezési keretét a finn város igen tágan értelmezi, hiszen kiterjeszti azt az egészségügy, a tudomány és a gazdaság bizonyos területeire. A jólétet úgy is igyekeznek előmozdítani, hogy igen kreatív ötletekkel rukkolnak elő, például a helyi idősothtonok lakóiról költők készítenek versportrékat, a Finnországi Fogyatékosok Egyesülete nagyszabású kiállítással készül, míg a körzeti orvosok az év során 5500 "kulturális receptet" írnak fel, vagyis ingyenes jegyeket osztanak ki betegeknek. Az Aura-folyó kiemelt szerepet kap az év során, a legtöbb szabadtéri rendezvény a folyó partján, vagy vízén lesz megrendezve. A 2011-es Európa Kulturális Fővárosa címért több város is indult Finnországban. Turku mellett az észak-finnországi Rovaniemet indult a címért, a várost a finn mikulás, Joulupukki képviselte, aki felhívta a figyelmet számos családi és bábszínházi rendezvényre. A turkui rendezvények, kiállítások 50 millió euróba kerülnek, ehhez a város önkormányzata 18 millió euróval járul hozzá. A rendezők azonban külön hangsúlyozzák, hogy a programok többsége ingyenes lesz.

Az egészség is a kultúra része...

...és a kultúra is az egészség része! Akár ez is lehetne a mottója a prioritásként kezelt jólét köré szerveződő programoknak. A szervezők külön hangsúlyozzák, hogy Turku az első kulturális főváros, mely kiemelten foglalkozik a mentális és fizikai jóléttel. Példa erre, hogy a középkorú

önkéntesekkel színpadra vitt Hair musical- paródia próbáin folyamatosan mérték a résztvevők vérnyomását, így próbálva összefüggést találni a kreativitás és a fizikai erőnlét között. Kiemelt szerephez jut a finn szauna kultúrájának bemutatása is. Turkuban öt, művészek által tervezett szaunát tekinthetnek meg az érdeklődők és előadásokat is tartanak a szaunázás kultúrájáról. A két kulturális főváros egyébként sok közös programot indít, amelyek közül kiemelkedik Észtország, Finnország és Oroszország évszázadokat áthidaló, bonyolult kapcsolatát bemutató, sokrétű rendezvénysorozat is.

Logomo

A kulturális fővárosi programsorozat január közepén, egy egész hétvégén át tartó ünnepséggel indult, amely során megnyílt a város új kulturális központja. A központi pályaudvar volt műhelyéből kialakított Logomo több más program mellett hat, egész évben nyitva tartó kiállítással is várja majd a látogatókat: többek között az Európai Labdarúgó Szövetséggel közösen szervezett tárlat, a kortárs finn fotóművészetet bemutató kiállítás és Tom of Finland férfiaktjaiból rendezett tárlat. A Logomo az évadnyitó hétvégén nyílt meg a nagyközönség számára és az első napon már 1400-an látogatták meg.

Tűz! Tűz!

A Logomóban berendezett kiállítás a lángok világába vezeti az érdeklődőket. A Finn Tudományos Központ, a Heureka és a Turkui Múzeumközpont szervezésében létrejött interaktív kiállítás a tudományt ötvözi a kulturális történelemmel, amivel egyedülálló élményt kívánnak nyújtani.

Csak egy játék?

A futballnak jelentős szerepe van a nemzeti érzések fellendítésében, de rá tudja vajon irányítani a figyelmünket más kultúrákra is? Tudjuk más fényben szemlélni Európát a labdarúgáson keresztül? Hogyan egyesít és oszt meg bennünket a foci? Miért szeretünk focizni? Az egész családnak szóló kiállítás a futball érzelmeket megmozgató világába kalauzolja a látogatókat.

Alice Csodaországban

Az egész éves kiállítás keretében nemzetközi fotóművészek, találkozások során fedezik fel ezt a témát az Európa Kulturális Fővárosa 2011 program keretében. A művészek látásmódja a fotók mellett különböző videókkal és installációkkal jeleníti meg napjaink társadalmi, politikai és történelmi változásait és fejlődését. A kiállítás merész kihívást intéz jelenlegi tendenciák ellen.

Tom of Finland

A sokak számára meglepő és megbotránkoztató kiállítás szintén a Logomóban tekinthető meg. A nemzetközileg legelismertebb finn művész, Touko Laasonen vagy más néven Tom of Finland (1920-1991) a Turku melletti Kaarinában született. Jelen kiállítás egy gyűjtemény homoerotikus grafikáiból.

Kiasma: Eija-Liisa Ahtila ja Isaac Julien / ARS11

A Kiasma Modern Művészetek Múzeuma Turkuba látogat 2011-ben egy kétrészes kiállítással. Az egyik Eija-Liisa Ahtila 2008-as videó installációja, „Where is where?” címmel, a másik Isaac

Julien „Western Union: Small Boats” című munkája, 2007-ből. Mindkét installáció először lesz látható Finnországban.

A kávézó alkotás és széleskörű tapasztalat egyben

A kávézóként ismert műalkotás Tobias Rehberger keze nyomát dicséri. Néha azonban nehéz különbséget tenni a padló a székek vagy a falak között. A kávézó ötletét az első világháborúban használt brit álcázási technika adta, ami a térérzékelést optikailag bonyolulttá teszi.

Főbb programok

A parázsló város

A Turku 2011 Club Nights programot a Klubi és a Dynamo klubok szervezik, ahol mai művészek, együttesek lépnek fel, nemzetközi nyüzsgést teremtve meg színpadon és virtuálisan is. Természetesen nem hagyják ki a szervezők a régebbi stílusok képviselőit sem, ám hangsúlyosabban jelennek meg Finnország emelkedő csillagai. A két szórakozó hely vendégül látnak DJ-eket is, videó művészeket is. 12 club nights lesz a Dynamóban és 5 a Klubiban. Egyébként a zenei palettát minden színét vászonra viszik a szervezők. A finnek alternatív zenei ízlésvilágát már a 2006-os Eurovíziós Dalversenyen is megtapasztalhatta az európai közönség, ahol a Lordi nevű heavy metal együttes győzött. Turkuban a zene mindenféle formája jelen lesz, különlegességként említhető például a kulturális edzés, a harmonikabirkózás, a heavy metal musical és sok, ugyancsak szokatlan párosítás.

Mesés észak

A „Történetek a tábortúznél” című program a hagyományos finn szokásra, a történetmondásra hívja fel a figyelmet. A szervezők fő célja, hogy a fiatal generáció is megismerje a történetmesélés élményét, különösen ma, az internet világában. A szokás még azokból az időkből ered, mikor Finnországban a hosszú téli sötét napokon nem igen volt más szórakozási lehetőség, mint hogy az emberek összegyűltek a tábortúznél és történeteket meséltek. Az „Északi Hangok” eseményen hivatásos történetmondók jönnek Turkuba egész Európából, hogy meséket osszanak meg az érdeklődőkkel régi korokból és modern időkből egyaránt. A „Költői Portrék” pedig lehetőséget kínál a résztvevőknek, hogy költőkkel beszélgessenek, így inspiráló gondolatokat cserélhessen mindkét fél. Az ehhez a témakörhöz köthető „Sötétség 876 árnya” című programsorozat azt kívánja bemutatni, milyen az északi Finnországban a sötét téli időszak. Egyáltalán mi a sötétség és hogyan lehet azt hosszútávon elviselni.

A Flame Jazz Clubs

A jazzkedvelők igazi Mekkája lesz Turku 2011-ben, ugyanis több mint 20 nagyszabású koncertet adnak Finnország és a világ legjobb előadói. A sorozat három részből áll. A Jazz Club Monk ad otthont a legnagyobb finn jazz együtteseknek. A Radisson Blu Marina Palace-ben jazz-vacsorákat tartanak, melyekre ingyenes a belépés. A harmadik részt a Logomo-ban rendezik, ami a finn előadók legnagyobb eseménye lesz 2011-ben. A Flame Jazz Clubs elnevezésű program célja, hogy bemutassa az igen aktív és minőségi finn kortárs jazzt.

Sztori szőnyegek

A finn és északi népi kultúra és kézművesség szerves részét képezik a rongyszőnyegek. Széles körben használták őket évszázadokon keresztül. Ezt kívánja bemutatni a „Story Rugs”, vagyis

„sztori szőnyegek” című program. A szőnyegek rengeteget jelentenek, megmutatják, hogy a takács, aki készítette őket mennyire találékony, takarékos, környezettudatos, kreatív, művészi és rendelkezik-e esztétikai érzéssel – olvasható a kulturális évad honlapján. Nem titkolt cél, hogy a modern szőnyegművészet is bemutatásra kerüljön és a mai finn iparművészek munkáit megismerhesse a közönség.

A több mint 300 programról részletes leírás olvasható itt: <http://www.turku2011.fi/en/calendar>

Főbb programok időpontjai

- Az opera abszurd története: 2011. március 5. 19:00
- The Mendelssohn version of J. S. Bach's St Matthew Passion: 2011. március 9. 19:00
- Sztori szőnyegek: 2011. február 21. - 2011. március 18.
- Finn-japán modern táncst - SOJIKU IV: 2011. március 22. 18:00
- Art bicycle – játékonysági árverés: 2011. április 27. - 17:30 - 20:00
- Loisto Big Bands 2011: European Jazz Orchestra: 2011. április 28. 19:00
- SaunaLab – a finn szauna ünneplése: 2011. június 1. - 2011. június 23.
- Turku – Szentpétervár – Köln – fotókiállítás az európai fiatalok mindennapjairól: 2011. augusztus 18. 09:00
- Viva la Diva! – Karita Mattila finn operaénekesnő estje: 2011. augusztus 19. 19:30
- Hunyd le szemed és mondd meg nekem, mit láatsz! – válogatás fiatal finn svéd és nemzetközi fotóművészek munkáiból: 2011. szeptember 22. 18:00
- Északi hangok: 2011. szeptember 25. - 2011. szeptember 30.
- A hasznos tudás és nem tudás feketepiac: 2011. október 20.
- Gian Carlo Menotti: The Medium – olasz opera: 2011. október 22. 19:00
- A halál és különböző arcai – ábrázolások az elmúlt 100 év alkotásaiból: 2010. október 22.
- Európai Kortárs Animáció: 2011. november 29. 11:00

Bővebb információ:

A KultúrPont Iroda honlapján:

www.kulturpont.hu

Turku – Európa Kulturális Fővárosa
honlap:

<http://www.turku2011.fi/en>